

העם

מי בלתי-נורמלי?

כשאומרים שמטורף הוא "בלתי-נורמלי", מניחים את ההנחה כי האדם הנורמלי, הרגיל, הוא שפוי בדעתו.

לא תמיד נכונה ההנחה זו. לפעמים יכול להתעורר הרושם כי האדם הנורמלי, הרגיל, הוא קצת מטורף. ואז מן הראוי לכנות ב"תואר "בלתי-נורמלי" את האדם השפוי ב"דעתו.

השבוע היה נדמה כי במדינת ישראל נור צר מצב כזה:

- בין הרג את אביו, שלא היה כל כך אביו.
- אב עמד בדין על הריגת בנו.
- צעיר עמד בדין על הריגת אהובתו.
- צעיר הרג את שותפו המבוגר.

ומעל לכל, משוגע במוסד של חולי-רוח, שהטריד את רופאיו משך שבועות ארוכים בהודאות על מעשה-רצח, וזה סוף-סוף ש"שיתחסו אליו ברצינות, יקבלו את הודאתו. היועץ המשפטי של ממשלת ישראל התפנה בכבודו ובעצמו כדי להופיע נגדו לפני שר פט"ש-לום קטן, להניח לפניו את אחד המק"רים המורזים ביותר שהרימו אי-פעם את גבות עיניו של האזרח הישראלי, שהוא די צניג גם בלא הכי.

גם מלאכותי. כותרות העיתונים הצדיקו את חששותיהם של הפסיכיים ביותר, ש"טענו מאז ומעולם שאסור להביא לארץ ע"י לימ, וביחוד לא עולים "שחורים" מארצות המרחב, וכי יש צורך בחוקי-דיכוי חמורים כדי לבקר את הגנע.

אולם במידה מסוימת היה גלי-הפשעים מלא-כותי למדי. אפשר לזקוף חלק גדול של ה"גל" על חשבון ההתענינות שהעתונות העברית החלה מקדישה לפשעים. במקום ציון קטן בכרוניקה, כמו לפני חמש שנים, זוכה עתה הפשע למקום מכובד בין ידיעות מכובדות.

רבים סבורים שזו רדיפה מסוכנת אחרי סנסציות, שדבקה גם בארזי העתונות. אך למעומתם הנשמעה טענה הגיונית למדי: אין לרפא את המחלה ללא אבחנה, ואין אבד"נה ללא חקירת הרקע הסוציאלי המצמיח את החיידקים.

היסטוריה

בית אשוגעים

אין מקום בישראל היכול להשתוות למבצר עכו. העובר את המבצר מן המרחק ועד הגג, היהו כעובר על פני כל תולדות הארץ. במרתף עוד מצויים האזיקים אליהם רותקו אסירים אומללים בימים שקדמו לימי הצל-בנים, הארוחת בהן שכנו הסוסים שהביאו את האבירים לבושי שריוני הקשקשים מארץ הפרנקים. על הגג עוד נראים בברוד הסימנים שחרט בידיו דב גרונר, בשבועות הארוכים שחיכה לביצוע פסק-דין המוות שלו. כשבאו לפניו שבוע ראשי אצל ומשפחות התלווים להתיחו עם זכר הצעירים שעמדו על דלת-העץ הנופלת בחדר-המות, נוכחו לדי"ע שחל שינוי בחצר הרחבה של בית הסוהר.

החצר ההיסטורית, בה טיילו פעם מאות אסירים יהודיים, וראו על הארץ את טבעות הברזל אליהם, נקשרו האסירים לפני הלקאה צבורת, חולקה על ידי קירות אבן למג"רשים קטנים, לנוחיות בית-המשוגעים שירש את המקום, אחרי שהממשלה נמנעה מלהפכו למוזיאון לאומי.

הסיבה המשוערת לקטנות המיחין: אי-הרצון להפוך את תלוי עכו ויושביה לגבורים לאומיים.

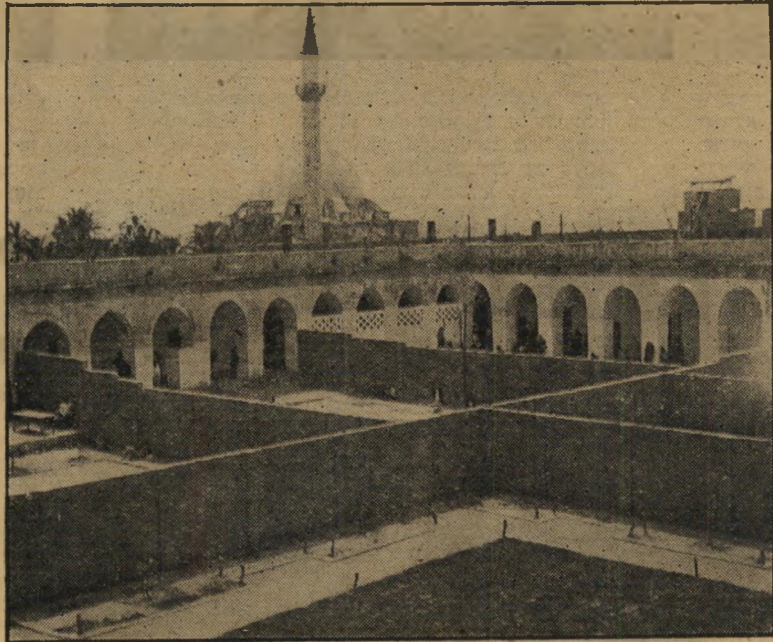
ממשלה

"חדרה"

פעם דמו משברים ממשלתיים בישוב ובמדינה לקקיון. הם היו צצים בלילה, גדלים לממדים אדירים, ונעלמים בבוקר באותה

מרכו מפא"י על קיום שני הדגלים וההמ"י נונים קנה הקש האחרון, ששבר את גב הצ"כ.

הם נכנסו לממשלה מתוך הרגשת הנצחון של מפלגה שעלתה למקום השני במדינה, הוכחה לממשלה שלא תחכן קואליציה יצי"בה בלעדית. אולם מצד מפא"י היתה הרגשה אחרת. היא התיחסה מלכתחילה בזלזול רב לשותפים, לא ראתה בהם אלא גוש דתי במ"י הזורה חדשה. מדי פעם, כשהתעוררה בעיה חמורה בממשלה, לא הטרחה מפא"י את עצמה למצוא פשרה, אלא קיבלה החלטות בהרמת ידיים. היא נטעה על ידי כך בלב הצ"כ הרגשה שדמתה לעיוני טאנטאלוס, גיבור האגדה היוונית, שעמד רעב וצמא ליד עצי-פרי ומעיין מרוזה, אך לא יכול להגיע אליהם.

חצר מבצר עכו שהפך בית משוגעים

האם היו הגבורים גבורים?

התכנית במגורה. נוסף על הרגשת הכשלון הקולקטיבית, עקב אי-קיום תכנית הממשלה ביחס לביטול הפיקוח על המטבע הזה, סיווג החינוך הממלכתי ושאר הנטיגות, באה אצל כל השרים כמעט הרגשת - כש"לון אישי בתפקידיהם:

● ישראל רוקח לא הצליח לקבל לידיו את השלטון על המשרה וע"י עניני הערבים, נשאר במשרד-פנים ללא סמכויות כמעט.

● פרץ ברנשטיין, בראש משרד המסחר והתעשייה, לא יכול לעשות כמעט דבר, מאי-חר השלטון האמיתי בעניני הכלכלה מרו"כז בידי שר האוצר המפא"י.

● יוסף ספיר, שר-התחבורה, נאלץ להת"פשר עם הקואופרטיבים לתחבורה, החמיץ בזאת את ההזדמנות היחידה של הצ"כ להו"פיע בעיני הציבור כמגיני האיש הקטן.

● יוסף טרלין, כשר הבריאות, היה היחי"די שלא נתקל מיד במכשולים מפלגתיים, נכנס יפה לתפקידו.

ראש הממשלה הביע "חדרה" על תוצאות הפרישה. הוא ידע על מה הוא מדבר: אם תשאר ממשלה בעלת רוב זעיר, יתכן מאד שתשים קץ לנוהל הדימוקרטי המייגע, הו"ציא מן המגירה את התכנית המוכנה לריכוז סמכויות כמעט-דיקטטוריות בידי ראש הממ"י שלה. אולם מאחר שגם ראש הממשלה הוא, הפעם, תמים ודעים עם הצ"כ בשאלת המ"י נון והדגל בבתי-הספר, יתכן שהפעם עוד תושב הקואליציה הגדולה על כנה.

משטרה

"נשתה לחיים!"

"מספרים בעיר שאתה בא להחליף או"ת"י? אמר בחינך יחזקאל סחר, המפקח הכללי הממושקף של משטרת-ישראל, לגבר קטן הקומה ואדום-הפנים, כשהשניים נפגשו בשבוע שעבר בביתו של משה שרת שר-החוץ.

"אם כן ואם לא, נשתה לחיים!" החזיר הלה בחינך.

השבוע נראה כאילו היה זה "לא". המפקח לא התכוון. לפני שהוכרע הי"מאבק, כבר הוכנה תכנית שלמה של חי"לופי גברא בצמרת המשטרה. לפי תכנית

זה, היה תואר סגן-המפקח-הכללי נופל לחי"קו של ישרון שיף, בן המורה, בעל השסם המגודל והקול העדין, ואילו עמוס בן-גוריון, שכבר נכנס בינתיים לחזרו הריק של הסגן שפרש מתפקידו, היה נשאר עוזר-המפקח הכללי בלבד. הסיבה לכך: חששו של ראש-הממשלה כי עליתו של בנו עלולה להתפרש כפרוטקציה אישית, אף כי מבחינת החוק עולה זכותו של בן-גוריון על זכותו של שיף.

פרטים אחרים של התכנית:

- חטיבת הגבולות הנמלים, בפיקודו של יהודה פראג, תצורף למחוזות.
- סגן נציב בתי הסוהר, שפי, קודמו של יהודה פראג, יחזור למשרה בתפקיד נגיד.
- מפקד מחוז תל-אביב, יואב פלג, יעבור למחוז אחה, כנראה לטבריה.

יחזקאל סחר עצמו היה צריך לעבור, לפי חשבון זה, למשרד-החוץ, לקבל תפקיד נכ"ד כציר או שגריר באחת הארצות. אולם הי"שבוע נראה שער עדיין את אזור הארץ ואת דגלון משטרת ישראל. בעוד שרבים היו עסו"קים בחיפוש יורשיו, לא התכוון כלל לנ"טוש את חדר עבודתו בקומה ב' של מטה המשטרה בתל-אביב. הוא עוד דמה מאד ל"בעל הבית כפתגם, האומר שבלעדיו אסור לערוך חשבון.

מדיניות

תזכורת עדינה

כששוחרר בשבוע שעבר מכלא פראג, הי"עונאי האמריקני ויליאם אוטיס, הופנתה מתשבתם של ישראלים רבים לאסיר אחר הנמצא עדיין בכלא פראג: מרדכי אורן.

אותה מחשבה עלתה גם בלב אנשי משרד החוץ הישראלי. הם פנו אל ממשלת ארצות הברית, ביקשו פרטים על המשא ומתן ל"שחרורו של אוטיס וכן את חוות דעתה על הסיכויים לשחרורים נוספים של אסירים הי"נמצאים בידי ממשלת צ'כוסלובקיה.

לאחר קבלת חוות הדעה והתייעצויות רבות, בחר משרד החוץ בדרך עדינה כדי להוכי"לצבים את הפרשה: לפני שלושת רבעי"שנה נשלח המכתב האחרון של ממשלת ישר"אל לצ'כוסלובקיה בענין אורן, על מכתב זה לא נתקבלה כל תשובה.

ישראל הגישה באמצעות המיופה כוח הי"ישראלי בציכיה, ד"ר גרא, תזכורת למשרד החוץ הצ'כי, בקשה תשובה על אגרתה מ"לפני שלושת רבעי שנה ש"יחכן שלא זכ"תה לתשומת הלב הדרושה..."

האגרת רמזה שישראל והעולם המערבי כולו, יראו בעין יפה אם ממשלת צ'כוסל"בקה "תבדוק מחדש את פרשת האזרח הי"ישראלי מרדכי אורן."

ציכוסלובקיה לא הגיבה כלל על התזכורת הישראלית, אף לא ענתה לבקשה שהיתה כלולה בה, לאפשר לפחות לנציג קונסולרי ישראלי, להפגש עם מרדכי אורן בכלא.

משרד החוץ הסיק מכך שכלפי התנועה הציונית אין מדינות הדמוקרטיה העממית מעונינות כלל לעשות זיסטוט של ידדות ר"רצון טוב.

אולם בסוף השבוע שעבר הגיעה שמועה מעורפלת לחוגי מק"י, ממרכזי המסלגה הי"קומוניסטית באירופה. השמועה: "מרדכי אורן ישוחרר בקרוב."

המשק

קצת פחות. קצת יותר

בימים האחרונים נראה שוב כי מיסים חדשים מביאים אתם לרוב עלית מחירים. מיד לאחר שהוחלט בישיבת הממשלה על הסלת מס אבטלה, למימון עבודות ציבוריות מיוחדות שתקלנה במידת מה את מצבם של המובטלים, באה הודעה על עליה, ב-25 פרוטה, במחיר הלחם. אולם למעשה עלה הלחם ביותר מסכום זה, כי ניתנה הוראה למאפיות להקטין את משקל הכיכר ב-5%.

הקשר בין מחיר הלחם למס האבטלה הוא פשוט: הממשלה פחדה להגלות את המחיר בטרם יהיו בידה סכומי כסף שתוכל לשל"למובטלים, תמורת עבודתם, ושבו יוכלו הללו לשלם את המחיר המוגבה.

עד מתי? עליה במחיר הלחם תכנס לאוצר מליונים נוספים של לירות בשנה. הכנסה זו תסלק את החשש שהביעו כמה וכמה שרים, פן, באם היו משאירים את מחיר הלחם הקודם ומכריוס על קיצובו, היה נפתח שוק שחור נרחב חדש במדינה, וחלק ניכר מן הלחם היה מסתנן אל הלול ואל מעבר לגבול.

נימוק אחר נגד קיצוב, ובעד העלאת המ"חיר היה כי, בעוד שעתה אין עולה הצריכה הממוצעת של תושב ישראל על 300 גרם

